

10 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบจากภูมิปัญญาเสี่ยงสูญหาย

ผ้าทอลวดลายสายน้ำกกในสีช่วงเวลา เป็นผลิตภัณฑ์จากบ้านสันธาตุ

เครื่องประดับดาวเมืองน่าน ไอเดียจากกลุ่มดาวประจำเมืองน่าน

VARIETY วัสดุ

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงเปิดตัวผลิตภัณฑ์ต้นแบบ 10 รายการจากโครงการพัฒนาระบบนิเวศเพื่อการปกป้องแหล่งท่องเที่ยว และมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมเพื่อความยั่งยืนตามเกณฑ์ Global Sustainable Tourism Council (GSTC) ในพื้นที่เมืองเก่าเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย และเมืองเก่าน่าน จังหวัดน่าน หลังเข้าไปดำเนินการจัดเก็บมรดกภูมิปัญญาจำนวน 200 รายการ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมกันคัดสรรภูมิปัญญาที่มีความสัมพันธ์กับการรักษาลมหายใจและเสี่ยงต่อการสูญหาย 50 รายการ นำไปพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในรูปแบบสินค้าและบริการมากกว่า 20 รายการ พร้อมจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาให้ชุมชนเป็นเจ้าของอย่างแท้จริง

สำหรับผลิตภัณฑ์ต้นแบบ 10 รายการ ที่นักออกแบบในโครงการร่วมกันพัฒนากับชุมชนเจ้าของมรดกภูมิปัญญา แบ่งเป็น ผลิตภัณฑ์จากเมืองเก่าเชียงใหม่ 5 รายการ ได้แก่ การแสดง LEGEND OF CHIANG SAEN ถ่ายทอดตำนานของเชียงใหม่ โดยมีอาจารย์บุษ แกลสัน เป็น

ผู้ประพันธ์ดนตรี ผลงานสร้างความตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติกับคน ก่อเกิดเป็นวิถีชีวิต วัฒนธรรม กฎหมาย จารีต ที่เรียกว่า "มังรายศาสตร์" กติกาดูแลรักษาธรรมชาติด้วยวัฒนธรรม

เครื่องสักการะล้านนา ออกแบบเครื่องสักการะรูปแบบใหม่ เพิ่มความมีชีวิตชีวาเข้าไปหวังสร้างประสบการณ์ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสถึงเสน่ห์เมืองเก่าที่อบอวลไปด้วยกลิ่นอายของวัฒนธรรมที่ผูกพันกับธรรมชาติกลมกลืน **ผ้าทอลวดลายสายน้ำกกในสีช่วงเวลา** เป็นผลิตภัณฑ์จากบ้านสันธาตุ อ.เชียงแสน ชุมชนผ้าไหมที่ใหญ่ที่สุดใน จ.เชียงราย กลุ่มคนจากอีสานย้ายมาตั้งถิ่นฐานริมแม่น้ำกกเมื่อกว่า 50 ปีก่อน นำภูมิปัญญาปลูกหม่อน เลี้ยงไหม ทอผ้าใช้เองในครัวเรือนติดตัวมา กลายเป็นต้นทุนสำคัญดำเนินชีวิต การออกแบบลวดลายผ้าสายน้ำกกสะท้อนความเชื่อมโยงระหว่างภูมิปัญญากับธรรมชาติของถิ่นที่อยู่ผ่านความงดงามของสายน้ำกกในช่วงเวลา เช้า สาย บ่าย เย็น ค่ำ

ลายผ้าจากใบสักวัดป่าสักเชียงใหม่ ผลงานเชื่อมกับวัดป่าสักเชียงใหม่ แรกสร้างปลูกต้นสักโอบล้อมวัดมากถึง 300 ต้น เป็นที่มาของชื่อวัด การนำใบสักจากวัดที่มีลายปูนปั้นประดับเจดีย์ที่สวยงามเป็นต้นแบบออกแบบผลิตภัณฑ์ สื่อถึงความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะและธรรมชาติที่ไม่

เสื้อจากอวนดิไซน์แก่ฝีมือการถักทอชาวประมงเชียงใหม่

ผลิตภัณฑ์ลายผ้าจากใบสักวัดป่าสักเชียงแสนร่วมสมัย

แยกจากกัน ถัดมา กระเป่าสะพายจากอวน ดีไซน์ชวนใช้ที่เป็นได้ทั้งเสื้อและกระเป๋า นอกจากเพิ่มรายได้ให้เหล่าช่างประมงที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนของแม่น้ำโขงแล้ว ยังเป็นการเพิ่มทักษะการถักแห อวน มาเป็นกระเป๋าถือบั้ง ใช้งานได้จริง ทั้งยังเป็นการสะท้อนเสียงจากพราวนปลาเชียงแสนถึงความเปลี่ยนแปลงของแม่น้ำโขงที่อาจทำให้อาชีพถูกกลืนหายไปกับสายน้ำไม่ช้า

ส่วนผลิตภัณฑ์จากเมืองเก่า่าน 5 รายการ ได้แก่ การแสดง นาค น้ำ น่าน มาจากตำนานการสร้างเมืองและคติความเชื่อเรื่องพญานาค ในอารยธรรมที่เกิดขึ้นจากแม่น้ำ่าน นำไปสู่ภูมิปัญญาของชาวน่านในการรักษาภูเขา ป่าไม้ สายน้ำ อาจารย์ยิบรุษ แกสตัน ประพันธ์ดนตรีไว้

เครื่องสำอองจากโก สหรัยน้ำจืด “โก” เป็นดัชนีชี้สุขภาพของแม่น้ำโขงและแม่น้ำ่าน

หากมีไกให้กินตามฤดูกาล แสดงว่าแม่น้ำสุขภาพดี ชาวเชียงแสนและชาวน่านมีตำรับอาหารท้องถิ่นปรุงจากโก โครงการนี้นักออกแบบเชียงใหม่ 2 เมืองเก่าที่มีไกไว้ด้วยกันอีกมิติหนึ่ง นำผลวิจัยเครื่องสำอองจากสหรัยโกของ ม.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย มาออกแบบและพัฒนาเป็นเครื่องสำอองจากโกเมืองเก่า่าน นอกจากรายได้กลับไปดูแลรักษาแม่น้ำโขงและแม่น้ำ่านแล้ว ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์มีสุขภาพใจที่ดี ร่วมส่งเสริมสุขภาพที่ดีให้กับแม่น้ำด้วย

ผ้าทอลายผลึกเกลือ บ่อเกลือเมือง่านเป็นบ่อเกิดอารยธรรมสำคัญของเมือง นักออกแบบนำรูปทรงของผลึกเกลือที่ได้เห็นเป็นต้นแบบออกแบบลายผ้าร่วมกับชุมชน เกิดเป็นลายผ้าสอดสีสันให้แสงเงา จัดทำเป็นโปรแกรมลายผ้ามอบให้ชุมชนนำไปต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ต่อไป

แมงหมาเต่า ดีไซน์จากตำนานแมงหมาเต่า ลัทธิรูปร่างประหลาด มีหัวเป็นสุนัข รูปร่างเหมือนยักษ์ ที่รื้อคอยการเกิดขึ้นของเมือง่านอยู่ที่วัดพระธาตุแช่แห้ง นักออกแบบนำแมงหมาเต่ามาใส่ความน่ารักลงไปเป็นคาแรกเตอร์ที่จะเล่าขานตำนานเมืองเก่าในมุมที่น่ารัก และ **เครื่องประดับดาวเมือง่าน** แรงบันดาลใจจากกลุ่มดาวประจำเมือง่าน เล่ากันว่าเมือง่านสร้างขึ้นในฤกษ์ของดาวขบดัด เป็นการเชื่อมโยงความรู้ดาราศาสตร์ โหราศาสตร์ และธรรมชาติเข้าด้วยกัน เครื่องประดับดาวเมือง่านจึงมีความหมายที่ซ่อนไว้ในความงาม

ผู้สนใจเข้าชมผลิตภัณฑ์ต้นแบบทั้งหมดของโครงการได้ในนิทรรศการ Culture Alert Nature Alive วัฒนธรรมนฤมิต ชูชีวิตธรรมชาติ ระหว่างวันที่ 28 ธ.ค.2564-9 ม.ค.2565 ณ ห้องสตูดิโอ ชั้น 4 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC) พิธีเปิดวันที่ 4 ม.ค. เวลา 18.00 น. พบกับการแสดงผลงานต้นแบบชุด “นาค น้ำ น่าน” ที่ไม่ควรพลาดชม.